

Quan l'autoria s'aprima

INSERCIÓ CONSTANT DE VEUS, ESCRITURA FRAGMENTADA
I UNA NOCIÓ OBERTA DEL QUE SIGNIFICA ESCRIURE:
EL DENOMINADOR COMÚ D'AQUESTS TÍTOLS

Dídac P. Lagarriga

Escriptor

Tota escriptura és una suma de veus, retalls i més retalls que es perden en el temps. Hi ha autoria, cert, però no com a fórmula única i original, sinó com a modulació personal d'unes paraules i imatges. ¿Per què determinades maneres de modular veus ens agraden més que d'altres? Misteri. Potser Occident ha tendit a idolatrar l'autoria fins al punt d'oblidar que la propietat no s'ajusta mai del tot a l'art. Els valors econòmics donen prioritat a l'exclusivitat i proven d'esborrar els vestigis, les herències, les influències massa directes de les veus anònimes, o col·lectives, o comunes.

Hi ha escriptors, escriptores, que decideixen posar-se al servei de les veus intemporals, que recullen ecos, que es permeten el sacrifici de minvar una autoria massa egocentrada per obrir-se als altres. Recollir veus implica, sovint, fragmentar el relat, no te-

nir por dels salts, dels espais en blanc que airegen, de les contradiccions i dels interrogants que les pròpies veus plurals ofereixen.

Avui podem citar tres noms, Edmond Jabès, Menchu Gutiérrez i Nicolás Gómez Dávila, els quals, com d'altres, han fet de la seva obra un cant a la incorporació de veus disperses. En fer-ho, han aprimat l'ego, s'han transparentat una mica més i, important, ens han regalat obres corals d'una bellesa interior que desfà el temps.

El llibre de l'hospitalitat, d'Edmond Jabès (1912-1991), ha estat publicat recentment per l'editorial Flâneur amb la traducció de David Cuscó. Parlar aquest poeta jueu, nascut a Egipte i exiliat a França, on va passar gran part de la seva vida, és parlar de llinatges eteris vinculats per la tradició jueva de la lectura, les preguntes i la pertinença. Rabins i savis, que sovint desconeixem qui són –poc

importa en l'univers de Jabès–, s'encavalquen, amb els seus comentaris i preguntes, amb la *pròpia* reflexió del poeta –una vegada més, no estem mai segurs de què hi ha de propi en les seves paraules. Incertesa, inspiració, bellesa. Diàlegs infinits que ens recorden la infinita capacitat del diàleg. En els llibres de Jabès, cada pàgina és una invitació a estar-s'hi, text que acull. Llegiu *El llibre de l'hospitalitat* i ho comprovareu.

Decir la nieve i Siete pasos más tarde. Una poética de las medidas del tiempo són dos títols de la novel·lista, traductora i poeta Menchu Gutiérrez (Madrid, 1957), publicats per l'editorial Siruela. Dos volums on un tema, la neu en el primer, el temps en el segon, s'amplia amb les aportacions que al llarg dels segles hi han fet escriptors i poetes. No és un mer compendi ni té un caràcter arxivístic, perquè amb aquestes veus Gutiérrez aconsegueix teixir pensaments concèntrics, on la divers-

tat d'aproximacions accepta començar a dansar, a donar voltes i més voltes al voltant de la neu, al voltant del pas del temps. ¿No us sembla meravellós? Com en el cas de Jabès, no ens trobem davant d'una autoria forta i convençuda que ens diu "seieu i escolteu, jo us diré què és això o allò altre", sinó que, amb humilitat, silenci i despulla, ens apropa al magma inigualable de la diversitat.

Breviario de escolios, publicat per Atalanta, és el llibre que recull una meravellosa selecció dels més de deu mil aforismes que va escriure el filòsof colombià Nicolás Gómez Dávila (1913-1994) al llarg de la seva vida. Un pensament teixit de veus a partir de les notes redactades a la seva biblioteca privada de Bogotà, que contenia més de trenta mil volums en diversos idiomes i que el pensador anava destil·lant sense pressa, fidel a la seva màxima "viure amb lucidesa una vida senzilla, callada, discreta, entre llibres intel·ligents". Fragments que responen a un conjunt

**TRES VEUS QUE ENS
HAN REGALAT OBRES
CORALS, UNA
ASSEMBLEA INSPIRADA
DE VEUS, MANIFESTADA
EN UNS LLIBRES
CAPAÇOS DE DILUIR LA
FRONTERA TEMPS,
ESPAI, MENT**

anomenat vida, on caben les grans qüestions de la humanitat, a les quals ell s'aproxima des d'un cristianisme il·lustrat, sense ànim d'oferir respostes, però sí d'obrir preguntes.

La identitat –tema cabdal avui, com sempre– llisca. Retenir-la és ofegar-la, i d'aquest ofec se'n fan banderes, etiquetes, idees. Les maneres semblants d'aproximar-se a una escriptura que, sense negar l'autoria, no s'hi obsessiona, permeten que la identitat del lector, lectora, també s'esberli. Llegim aquests llibres i gai-

rebé automàticament ens trobem escrivint-ne d'altres a partir del que llegim, una escriptura que no s'atura. Ens envolten les veus i esdevenim cambra de ressonància. Un llibre que són molts, perquè l'art de deixar anar i de no pretendre apropiat-se de les paraules, l'art de no quedar-se en un lloc segur, sovint ens regala obres, com aquestes, que no caduquen.

Podem referir-nos a noms concrets, d'acord, podem dir Edmond Jabès, Menchu Gutiérrez o Nicolás Gómez Dávila, però, després de llegir el que ens ofereixen, entenem que aquests noms no embolcallen una identitat fixa ni una autoria delimitada, sinó que són molt més que això; són canals per on passa l'esperit que parla. Llegir-los és celebrar-ho. Si la literatura té un sentit, si cal que en tingui, podria ser aquesta assemblea inspirada de veus, formalment diversa, manifestada en uns llibres capaços de diluir la frontera temps, la frontera espai, la frontera ment. —

**EL LLIBRE
DE L'HOSPITALITAT**

Edmond Jabès
Editorial Flâneur

**DECIR LA NIEVE I
SIETE PASOS MÁS
TARDE. Una poética de
las medidas del tiempo**

Menchu Gutiérrez
Editorial Siruela

**BREVIARIO DE
ESCOLIOS**

Nicolás Gómez Dávila
Editorial Atalanta

